ДЗВОНИ ЛЕМКІВЩИНИ

№1 (62)
січень-лютий 2008 р.

Газета заснована
29 квітня 1994 року

ЧАСОПИС ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ЛЕМКІВЩИНА»

Марія ТРОЙЧАК-ХОМИШАК,
м. Тернопіль

РІЗДВЯНА НІЧ

Різдвяна ніч. Великий дайте

Роман ЛЕВЧАК,
с. Ягільниця Чортківського р-ну на Тернопільщині (нар. 1940 р. в с. Ванівка, п-т Коросно на Лемківщині).

СИНЬООКА ЛЕМКІВЩИНА

Краю мій рідний, Лемківщино моя,
Найдорожча на світі для мене земля.

На ній народився, на ній підростав,
Перше слово «мама» там я сказав.

Перші кроки колись я зробив.
Чом ворог проклятий нас розлучив?

З тих пір я сумую по тобі, мій краю
І часто у снах з тобою буваю.

Ходжу по Бескидах, купаюсь в потоках,
Лемківщино моя, чарівна, синьоока.

Но живе ще надія, горить немов зірка,
Що скоро зустрінусь з тобою, Ванівка.

Як приїду до тебе, обійму наче неньку
Свою Лемківщину, сирітку сивеньку.

На коліна припаду до святої землиці,
Нап'юсь, як в дитинстві, крижаної водиці.

Обійду всі гори, обійду долини,
Посаджу на згадку там кущик калини.

Від радості неї, мов дитя, заридаю,
Лемківщино моя, найдорожчий мій краю.

«ЛЕМКІВСЬКА ВЕЛИЯ» у Львові

12 січня 2008 р.

Фото І. Дуди.

Виступає Вертеп. У центрі - Ліля Плахтій.

Марія ГРОЙ-ГАК-ХОМИНЯК,
м. Тернопіль

РІЗДВЯНА НІЧ

Різдвяна ніч. Велику тайну
Містить вона для всіх в цей час.
В ній Слово Боже сталось тілом
І поселилось серед нас.

Ісус в терпінні зачинає
Свій перший день у тім житті.
З ясел почалась Його жертва
І довершилась на Хресті.

Щоб справедливість ублагати
І усмирити Божий гнів,
Отець Предвічний свому Сину
Ти на жертву повелів.

Віки плили, гріхи множились,
Бог в терпеливості чекав.
Допоки Син в людському тілі
Гріхи людей на Себе взяв.

І його серце повне, болю,
Від перших хвиль цього життя,
Бо Хрест перед Його очима
Стояти буде все життя.

Прийшов вогонь Він запалити,
Зацарювати із Хреста,
Прийшов на жертву і терпіння –
І в тім вся тайна Рождества.

Прийдім всі духом до стаєнки,
Перед Дитятком припадім
І щиро золото любові
Йому в подяці принесім.

Кадило тихої молитви
Перед Дитятком запалім,
А замість миро - наші болі
З Його терпіннями злучім.

Тоді в душі ми храм збудуєм,
Коли любов до Бога вчуєм.
То ж відкривайте, люди, дверці –
Хай поселиться Бог у серці.

Щоб за любов і милосердя,
Що нам Він грішним дарував,
У своїх смутках і терпіннях,
Хоч трішки дяки Він пізнав.

Посаджу на ялинку там кущик калини
Від радості цеї, мов дитя, зарідаю,
Лемківщино моя, найдорожчий мій краю.

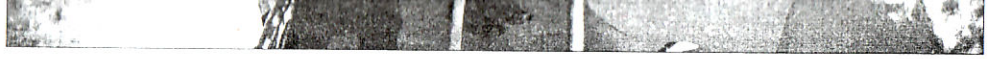

Виступає Вертеп. У центрі - Ліля Плахтій.

Святослав СЕМЕНЮК, історик, член НТШ у Львові.

ЛЕМКІВЩИНА ЯК ЕТНІЧНИЙ ФЕНОМЕН УКРАЇНИ-РУСИ

З моменту утворення незалежної Української держави, несподівану гостроту, яка не спостерігалася з тих часів, коли Кара - мурза (Карамзин) присвоїв Росії назву «Русь», набула проблема етнічної назви українського народу й лемків зокрема. У 1991 р. утворилася не тільки Україна, а й стався потужний вибух етнічного сепаратизму, спровокований «проффесорами» типу Роберта Магочі, коли на протязі 2-х років відбувся світовий конгрес русинів та міжнародний конгрес русинської мови, на якому було заявлено, що лемки Словаччини не належать до українського етносу, а становлять окрему від нього етнічну групу руснаків.

Явне співпадіння у часі цих подій вже викликає настороженість і цілу низку запитань, відповіді на які стануть цілком зрозумілими після того, як ми ретельно проаналізуємо концепцію Магочі.

Суть її полягає у тому, що усі без виключення українці, які проживають на південь від Карпатського хребта, насправді не є українцями, а так званими «карпатськими русинами», які походять з числа не названих ним «ранніх слов'янських народів», русинів – переселенців з Галичини та Поділля, білих хорватів і волохів із Південних Карпат (Магочій. – С. 17).

Характерно, що Роберт Магочій при цьому вважає прабатьківщиною слов'ян територію на сході сучасної Польщі та Західної України, але твердить при цьому, що «ранні слов'янські народи прийшли до котлини Дунаю з цієї прабатьківщини разом із гунами та аварами, хоча відомо, що останні були кочівниками, пересувалися виключно степом і як вони могли потрапити на цю прабатьківщину слов'ян незрозуміло, так як їх археологічних пам'яток там практично немає» (Магочій. – С. 13).

Крім того, на 54 сторінці він дає оглядову карту всієї Карпатської Русі, разом із лемками, долинянами, руснаками, верховинцями та гуцулами, але на етнографічній карті (– С. 6) виключає верховинців (бойків), гуцулів та лемків Коросна, Риманова та Сянока з числа карпатських русинів і, таким чином, виходить, що одна карта абсолютно не узгоджується з іншою.

Власне, складається враження, що основний удар концепції Магочі спрямований насамперед проти лемків, так як усю їх етнічну територію він ділить навіть не на дві, а на три частини, одну з яких, на захід від річки Ослави (певно на догоду Польщі) він взагалі не вважає лемківською і, крім того, йде на безпрецедентний в історії XXI ст. крок, виділивши зі складу етнічної Лемківщини усю її південну частину, назвавши її мешканців не лемками, а руснаками і надавши цій території абсолютно штучну назву Пряшувська Русь, яка в жодних історичних документах не зафіксована.

Подібні експерименти з етносами та етнічними територіями дозволяли собі хіба що «спеціалісти» СС з відомства Гіммлера, які для лемків з району Криниці та гуралів з-під Нового Торгу придумали штучну назву «гораленфольк», а також радянські і польські комуністи, які не придумували жодних нових назв, а елементарно викинули лемків з їх етнічної території на півночі від Карпатського хребта.

Схоже на те, що щось подібне готується також і для лемків Словаччини, але на цей раз не так нагло й відкрито як 60 років тому, а більш витончено та хитро, коли спочатку позбавляють народ своєї історичної та етнічної пам'яті, доводять його до стану, коли, як писав Т. Шевченко, їм самим починає здаватися «моголи ми, моголи», а потім роблять з ним усе, що завгодно.

На відмову від виконавця чужого і надто ворожого до лемків замовлення, який є англомовним нащадком мадярського роду і навіть не знає ні сучасної, ні, тим більше, давньоруської мови (його твори перекладає на русинську мову В. Падяк) і не в стані користуватися давньоруськими джерелами та літописами, а тому заплутався в поняттях Русь, рус, русин, рутен, руснак, руський, сприймаючи їх як щось окреме та абсолютно незалежне один від одного, ми постараємося крок за кроком спростувати усі без виключення твердження Магочі.

Першою і чи не найбільшою вигадкою пана Роберта є та, що прабатьківщина слов'ян була на північному боці Карпат і що лише завдяки гунам та аварам вони потрапили на територію Закарпаття та Пряшівщини.

Насправді, слов'яни є індоєвропейцями і їх прабатьківщина має знаходитися там, де була прабатьківщина усіх без виключення народів індоєвропейської мовної сім'ї, тобто на Дунаї, на території сучасної Угорщини. На Карпато-Дунайський регіон, як на прабатьківщину усіх індоєвропейських народів, у свій час уже неодноразово вказували такі видатні вчені як Шредер, Шерер, Парет, Майєр, Чайдл, Філіп. Як Дунайський тарденауз його також виділяв Зотц (Zotz. – S. 44; Schreder. – S. 514).

Продовження на с. 2.

Виступає О. Венгринович.
Зліва - В. Ропецький.
Справа - С. Криницький.

Шановні краяни!

Редколегія «Лемківського Календаря – 2009» просить надіслати матеріали про діяльність Вашого лемківського осередку, про лемків-ювілярів, спогади краян до наступного календаря.

Загальний обсяг – 2-3 сторінки. Останній термін подачі – 30 червня.

Запрошуємо всіх до співпраці.

Матеріали просимо надсилати на адресу:

Ольга Кровицька
вул. Сонячна, 32
Львів 79053.

Продовження. Поч. на с. 1.

Святослав СЕМЕНЮК, історик, член НТШ у Львові.

ЛЕМКІВЩИНА ЯК ЕТНІЧНИЙ ФЕНОМЕН УКРАЇНИ-РУСИ

Ретельний аналіз мов народів, що заселяють територію від Атлантики до Тихого океану, переконливо засвідчує їх походження з одного центру і регіон сучасної Угорщини є єдиною точкою, де усі вони межують між собою (Долуханов. – С. 17). Визнано, що з усіх гематологічних зон найбільш стабільною є Карпатська зона, де концентрація групи крові «А» наближається до свого максимуму і поступово зменшується в міру просування на схід, що в жодному разі не могло бути, якби місцеве населення прийшло сюди зі сходу (Данилова. – С. 55-57).

Коли лінгвісти, у свою чергу, також спробували локалізувати, станом на 2 тисячоліття до Р. Х., місцезнаходження протогерманців, протороманців, протобалтів і протослов'ян, то вийшло, що протослов'яни серед них займають центральне місце і знаходяться в регіоні Середнього Дунаю (Krahe. – S. 5-21).

Про те, що саме Карпато-Дунайський регіон був зоною формування усіх індоєвропейських народів свідчить не тільки концентрація тут германських, фракійських, іллірійських, романських, кельтських, слов'янських і навіть іранських топонімів та гідронімів (варто нагадати, що нижня течія Дунаю носила іранську назву Істр), але також і писемні джерела, як, наприклад, «Історія франків» (Gregoire de Tours – S. 46), чеська хроніка Кузьми Празького, «Хроніка Великої Польщі» (Великая Хроника. – С. 46). Наш «Літопис Руський» взагалі не залишає місця для сумнівів у тому, що прабатьківщиною слов'ян була територія сучасної Угорщини: «По давніх часах сіли слов'яни на Дунаєві, де єсть нині Угорська земля і Болгарська. Од тих слов'ян розійшлися вони по землі і прозвалися іменами своїми...» (Літопис. – С. 2).

Археологи також твердять про те, що напрям поширення усіх археологічних культур тут йшов з півдня на північ і з заходу на схід, а не навпаки (Етногенез. – С. 118, 486).

Таким чином, Магочі пішов шляхом радянських вчених, які конче бажали бачити прабатьківщину слов'ян ближче до Росії і з усіх сил прагнули довести, що заселення Центральної Європи йшло у напрямі зі сходу на захід. Нам, однак, завжди слід пам'ятати, що свідчення першоджерел завжди є визначальними і мають прийматися до уваги в першу чергу, у будь-якому разі вони вартують набагато більше, ніж тисячі томів висмоктаної з пальця на догоду своїм політичним інтересам писанини радянських, і особливо російських вчених, які були здатні на партійне замовлення перевернути істину з ніг на голову.

що означає, серед істориків та лінгвістів іде дискусія по сьогоднішній день і тому немає жодної потреби просто переповідати усі версії з цього приводу, а варто висловити свою власну думку, яка, на мій погляд, заслуговує на увагу.

В 10 р. до Р. Х. римські джерела згадують про осів, яких підкорив консул Марк Вінізій. Більш конкретні відомості подає про них Тацит (55-120 рр.) у своїй «Германії» і хоча він чітко заявляє про те, що оси не є германцями, мало не до наших днів усі історики вважали їх якщо не германцями, то іллірійцями, аж поки у 1920 р. німецький історик Е. Ріттерлінг спростував усі ці хибні версії і неспростовно довів, що це могли бути тільки слов'яни, так як римляни постійно використовували їх у боротьбі з германськими племенами (Ritterling). Вони проживали на сході від германців, які концентрувалися в той час на заході сучасної Словаччини. Не дивно, що останні називали їх «остами», тобто «східним народом» або «східняками». Так як римляни сприймали цю назву лише на слух, то у них вони стали не «остами», а «осами» і саме так потрапили на сторінки історії. На протязі цілого тисячоліття ця назва, поза усяким сумнівом, поступово трансформувалася як осі – ороси – роси – руси – русини, поступово витісняючи усі старі, і з XI ст. стала домінуючою не тільки у білих хорватів, але і в середовищі усіх без виключення інших руських племен, які мали спільне з ними «східняцьке» етнічне походження.

Той факт що, як стає зрозуміло з повідомлення Птоломея, першими її стали використовувати білі хорвати, тобто вона спочатку прижилася саме в їхньому середовищі, а не була запозичена у інших, має величезне значення, так як свідчить про їх особливу роль в руському етногенезі («білі хорвати», власне означають «східні хорвати», так як білий колір у слов'ян символізував саме схід і, якщо вдуматися, то це саме те, що мав на увазі Птоломей, сповіщаючи про цих «карпатських оросів»). Вони першими серед усіх руських племен виходять на історичну арену, станом на X ст. займають величезну територію Центральної і навіть, частково, Східної Європи, що свідчить про їх величезну чисельність та колосальний демографічний потенціал. Розкопки хорватського городища Сільська біля Львова свідчать про те, що в IX-X ст. там проживало більше людей, ніж у Києві чи навіть Парижі і, не випадково Баварський Географ в IX ст. саме в Карпатському регіоні згадує про якесь плем'я зорян, «від якого походять усі інші слов'янські племена» (Wybor zrodel – S. 50).

На історичну арену хорвати вийшли пер

«ЛЕМКІВСЬКИЙ ЙОРДАН» у Тернополі

19 січня 2008 р.

Фоторепортаж І. Дуди

разі вони вартують набагато більше, ніж тисячі томів висмоктаної з пальця на догоду своїм політичним інтересам писанини радянських, і особливо російських вчених, які були здатні на партійне замовлення перевернути істину з ніг на голову.

Таким чином, вже тільки свідчення Нестора-літописця та сучасної лінгвістики, археології й генетики здатні повністю спростувати тезу Магочі про заселення Карпатського регіону невідомим науці «раннім слов'янським народом, який прийшов до котлини Дунаю зі своєї прабатьківщини разом гунами та аварами», тобто у 370 р. Те, що Закарпаття було заселене слов'янами з території Галичини та Поділля (в джерелах є єдина згадка про князя Федора Корятовича, який привів переселенців з Поділля, але автори цієї теорії ніколи не наголошують на тому, що це сталося лише на поч. 15 ст., коли руська історія Закарпаття нараховувала вже понад 1000 років. Достатньо лише пригадати собі опис боротьби князя Лаборця з угорськими зайдами у 898 р.), а також той факт, що цих переселенців він оселив лише на Мармарощині і лише на землях уздовж невеличкої річки Иза, що свідчить про те, що їх не було так багато, як це вигадав у свій час Венелін (Войтович. Родина. – С. 7-11; Puzyna. – S. 438- 440).

Про волохів ми взагалі не будемо вести мову, так як вони з'явилися тут лише наприкінці 15 ст., коли етнічний склад місцевого населення був вже давно сформований і навіть сам Магочі визнає, що ця назва була не етнічною і не означала румун, а русинів з території Трансільванії, які займалися вівчарством і були звільнені від податків.

Таким чином, з усіх можливих найбільш давніх предків сучасних карпатських русинів залишаються білі хорвати і це дійсно відповідає історичній правді, так як свідчення про них саме в цьому Карпатському регіоні є не з моменту появи тут гунів у 370 р., а на два сторіччя раніше, цілком можливо, навіть з І ст. до Р. Х.

Більше того, ми маємо унікальне підтвердження того, що саме у цьому хорватському середовищі і саме в Карпатському регіоні народилася назва Русь і русин, якою, згодом, користувалися не тільки білі хорвати, але і усі без виключення інші руські племена.

На це першим звернув увагу Володимир Антонович у своїй праці «История Галицкой Руси», але, на жаль, вона не була надрукована, і залишається в рукописі (Львівська бібліотека НАНУ рукопис № 29398), тому факти, які наведені там, мало відомі навіть українським історикам.

Мова йде про «Карпатських Оросів» (Karpathes Oros), що згадуються в «Географії» К. Птоломея, який жив у 100-178 рр. Сьогодні вже практично ні у кого немає сумнівів у тому, що назва карпи і Карпати поступово трансформувалася у хорвати, а оросами мадяри називають русинів по сьогоднішній день. Як вона виникла і ст. там проживало більше людей, ніж у Києві чи навіть Парижі і, не випадково Баварський Географ в IX ст. саме в Карпатському регіоні згадує про якесь плем'я зорян, «від якого походять усі інші слов'янські племена» (Wybor zrodel. – S. 50).

На історичну арену хорвати вийшли першими від усіх інших слов'янських племен. Відомо, наприклад, що з території Семигородщини римські легіони витіснили не волохи, тобто фракійці, а карпи - хорвати і в 305 р. імператор Галерій змушений був поселити частину цих хорватів у Паннонії. Як про русів про них можна говорити з поч. V ст., так як німецька «Кайзерхронік» згадує про те, що разом з іншими народами вони брали участь у нападі Аларіха у 410 р. на Рим. Поза усякими сумнівами, ці руси брали участь також і в походах Аттіли на Європу, так як у 448 р. саме його столицю десь на території Угорщини відвідав Пріск Понійський і він занотував в їх таборі слова, які могли належати лише давньоруському етносу – мед, квас, тризна та ін. (Сказания – С. 40, 52). Безліч українських слів (вода, пити, гора, зима, птах, брат, вітер та ін.) ми знаходимо також у книзі Орбіні, який на основі римських джерел зробив вибірку слів, які вживали у 455 р. після захоплення Риму так звані «вандали» (безумовно, тут були і германські вандали, але цей набір слів свідчить також про присутність там русів).

Ось чому свідчення про руського князя Одоакра та Карпатську Русь у жодному разі не можна вважати історичним курйозом, а однією з перших сторінок нашої давньої історії, тим більше що ці сторінки сьогодні лукаво підміняються антинауковими сентенціями про наше походження від гунів, аварів, аріїв, трипільців, хозарів та навіть єгиптян. Лише тільки один висновок біологів про максимальну тотожність генетичного коду українців із хорватами та чехами повністю спростовує цю абракадабру і підтверджує той неспростовний факт, що тривалий час вони жили поруч на теренах Центральної Європи.

Плита з латинським написом, яку знайшли в катакомбах перших християн під Зальцбургом повідомляє нам про те, що: «Року Божого 477 Одоакер, король русинів... лютуючи проти церкви Бога, блаженного Максима, разом з його 50 товаришами, які в тій печері ховалися, з огляду на їхню віру замордували, зі скелі кинули, а провінцію Нориків шаблею і вогнем знищили» (Краєзнавчий словник).

Безумовно, Одоакр - це не його власне ім'я, а латинізована версія руського, про яке ми можемо тепер лише здогадуватися, але володіння цього князя явно локалізуються саме в Паннонії, де Галерій у свій час оселив карпів. Це є ще одне свідчення того, що в Центральній Європі русини мають давню історію, тут вони, власне, і народилися, а білі хорвати, фактично, нікуди звідси так і не пішли, а були лише поступово витіснені кочівниками дещо далі на північ.

Далі буде.

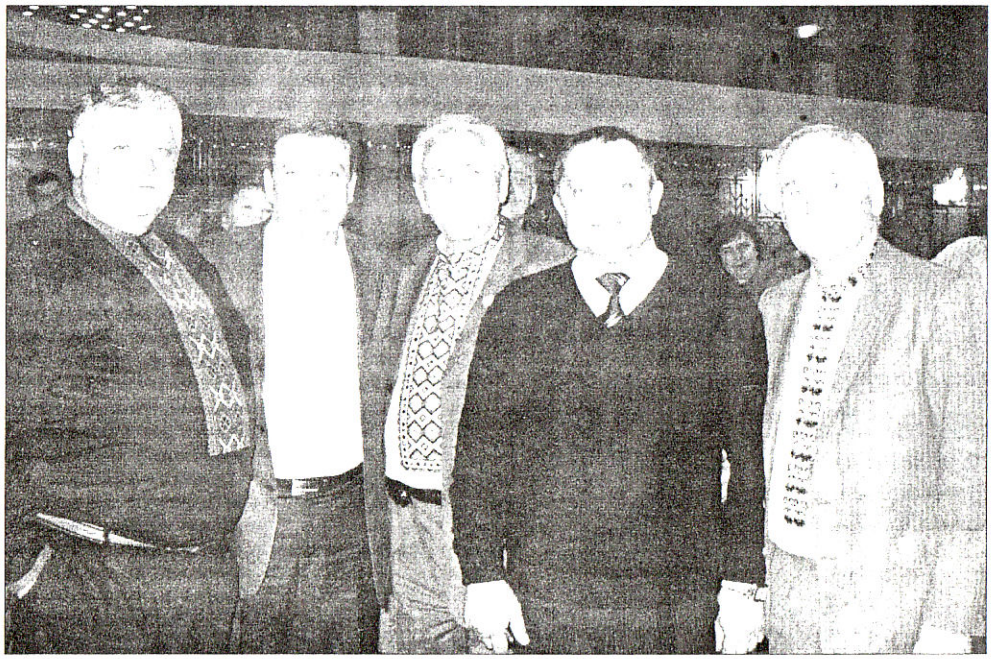

Фото з архіву редакції

IV-ий Конґрес СФУЛО. Львів. 6 травня 2007 р.

Фото В. Солинка

РІЗДВО ХРИСТОВЕ у Львові

На запрошення голови СФУЛО і Львівської обласної організації ВУТЛ Володимира Ропецького, члена правління Володимира Ардана, 3-9 січня 2008 р. лемківські діти з Луганщини перебували на Різдво Христове у Львові. Наше обласне товариство направило в Галичину делегацію у складі 14 дітей та двох дорослих із Лутугінського, чотирьох дітей з Новоайдарського районів. Делегацію очолювала директор Новоайдарського музею Г. К. Божкова.

У своїх спогадах про поїздку до Львова, діти – нащадки переселених лемків, пишуть, що їм дуже сподобалася ця поїздка. Вони хочуть продовжити спілкування з новими друзями на Свята.

Ось що пише 12-річна Ганна Гусакова (по мамі – Лончаковська) зі села Карла Лібкнехта Лутугінського району: «Львів підкорив мене своєю красою, величчю церков і костьолів. Нас зустріли з радістю, жили ми в готелі Академії друкарства. 6 січня нас ознайомили з центром міста, показали місця, де відбувалися зйомки фільмів «Три мушкетери» і «Двадцять років по тому». Ми побували в Оперному театрі, який вразив нас своєю красою архітектури і величним оздобленням. У церкві святої Анни ми побували

Скульптор Григорій Пецух

(до 85-річчя від дня народження)

Скульптор народився 23 січня 1923 р. у селі Фльоринка, повіт Новий Санч (Польща). Західній Лемківщині, серед чудесної карпатської природи, що вплинула на його майбутню творчість. В юності ходив з батьком до лісу зі сокирою і пилою, детально вивчив породи дерев і воно стало основним творчим матеріалом для його мистецьких задумів і як він висловився: «Я видобув різьбу з лісу».

Лісове дерево було завжди перед його очима. Коли його забрали в 1940 р. на роботи до Німеччини, він вирізьбив у бавора коника з груші і цей коник привів його до професійного мистецтва.

Екзаменатори, до яких він звернувся, глянувши на різьблені твори, у 1946 р. прийняли його до державного ліцею пластики в Закопаному. В 1950 р. поступив у Варшавську Академію Красних Мистецтв, яку закінчив у 1956 р.

Його вчителем був відомий скульптор Антоній Кенар, який походив з Івоніча-Здрою, що біля Риманова, де розміщені різьбярські села Балутянка і Вілька. Як згадував сам А. Кенар, він часто заходив до Вільки, де жили різьбярі Орисик Михайло, Стецяк Олекса та інші, яких він знав особисто. Коли Антоній Кенар став директором Пластичного ліцею в Закопаному, він запросив молодого Пецуха працювати в ньому. Перед юним Пецухом відкрився новий мисте

Мовою документів.

СОВ.(ЕРШЕННО) СЕКРЕТНО

Гор. Киев
Председателю Совета Народных Комиссаров УССР
товарищу Хрущову Н. С.

О фактах грабежа и издевательств над украинским населеним со стороны польского населения в Польше.

Прибывающее украинское население из Польши в Тернопольскую область, согласно Люблинского соглашения в особенности в октябре месяце, прибывает в большинстве без всякого имущества и даже каких-либо документов, многие из них раздеты и разбуты.

Прибывшие 25 и 26.IX.1945 года в область пять эшелонов, около 400 семей украинского населения из района Санок, среди которых более половины не имеет никаких документов о сдаче ими имущества и посевов, не более одной третьи с коровами, и менее одной четверти с лошадьми, при беседе с ними наших уполномоченных по разселению, последние заявляют, что от их местными польскими властями отобран весь урожай, крупный рогатый скот и лошади, а им под силой оружия предложено пешком уйти на ближайшую железнодорожную станцию.

Прибывшее украинское население из Польши в нашу область рассказывает о следующих фактах:

«Когда были красноармейцы в наших селах, над нами меньше издевались поляки, а когда ушли красноармейцы, то польские солдаты ходят по дворам украинского населения и забирают что хотят, а нас выгоняют голых, босых» - (крестьянин Зджеба Михаил Федорович из Перемышлянского повиту, ныне проживает в с.Дорохов, Струсовского района).

«Я из семьей ехал на станцию, по дороге меня встретил польский полицейский, который забрал у меня последнюю лошадь, а второй начал отнимать корову, которую следом вела моя жена и 9-ти летний сын, и когда сын начал гонять корову, полицейский выстрелил из винтовки, его убил, и вот я приехал в том, в чем стою» – (крестьянин Возилюк И. из Перемышлянского повиту, ныне проживает в с. Дорохов Струсовского района).

Крестьяне прибывшие к нам из района Санок: Хомышек М. Ф., Штельма М. А., Шодзик И. М., Модзик М. М., Богуш А. В. (ныне проживают в Збаражском районе) рассказывают, что:

«К ним в деревню зашли польские солдаты, согнали всех в селе на собрание и предложили за два часа выбраться из села, сами стояли и наблюдали, ни крупного рогатого скота, ни лошадей, а также с квартир, кроме носильных вещей ничего не разрешали брать, все граждане этого села пешком шли более 50 км. до железнодорожной станции».

Прибывшие переселенцы совсем без документов удостоверяющих личность, без эваколистов и абсолютно без каких либо вещей. По словам этих переселенцев по территории Польши они ехали на крышах товарных вагонов.

26-го сентября 1945 года на ст. Дедерновка Тернопольской области прибыл эшелон с украинским населением, прибывшие в присутствии начальника 2-й дистанции пути Львовской жел. дороги инженер-майора тов. Размадзе, представителя правительства УССР по эвакуации тов. Чаруха, - заявили:

«В 2 часа ночи наше село Дудница (около Санок) было окружено со всех сторон польским войском, были даны ракеты, после чего началась пулеметная стрельба. Начали гореть хаты. Скот, вещи, продукты, хлеб были забраны. Убито украинского населения до 23-человек. Всем украинцам предложено в течении 2-х часов оставить село и выехать на станцию для отправки на Украину». О чем составлен акт (копию прилагаю).

Таких и подобных им фактов издевательств и ограблений со стороны польского населения в Польше, над прибывшими в нашу область украинским населением очень много.

Прилагаю копию докладной представителя правительства УССР по эвакуации польских граждан с территории УССР по Чертковскому району тов. Чаруха, и копию акта об издевательствах над украинским населением с. Дудницы району Санок.

Секретарь Тернопольского Обкома КП(б)У (Компанец)

(Мову оригіналу збережено. - «ДЛ»)

Робота клубу «ЧЕРВЕНА РУЖА» продовжується

10 лютого 2008 року гостинно відчинила

Нікому не потрібно було нічого записувати,

друкарства. 6 січня нас ознайомили з центром міста, показали місця, де відбувалися зйомки фільмів «Три мушкетери» і «Двадцять років по тому». Ми побували в Оперному театрі, який вразив нас своєю красою архітектури і величним оздобленням. У церкві святої Анни ми побували на Службі Божій. Нас запросили на Святу Вечерю, яку приготували сестри-монахині. Разом із нами вони співали колядки і щедрівки. Ми отримали подарунки від святого Миколая – книги з колядками і щедрівками та диски з їх мелодіями.

7 січня ми продовжили екскурсію по місту. Знову відвідали церкву і були здивовані, що на Службу Божу ходить так багато людей. Друга половина дня пройшла у перегляді Вертепів: все місто співало колядки. На центральному майдані зібралася група з кількох сотень людей. Всі веселилися, посміхалися, бажали один одному щастя і здоров'я. Львівяни підкорили нас своєю ввічливістю і доброзичливістю.

Під час відвідування Шевченківського гаю літні лемки зі сльозами на очах спілкувалися з нами. Ми розповіли їм, що приїхали з Луганщини і є онуками та правнуками лемків, які були переселені на Схід у 1945 році з Горлицького повіту Краківського воєводства. Нам задавали багато запитань, але на всі ми не змогли дати відповідь, бо багато чого не знаємо.

Личаківський цвинтар зовсім не нагадував нам кладовище. Це більше музей скульптури, надгробних пам'ятників. Незабутні враження залишилися після відвідання величного собору святого Юра.

А ще я загадала бажання. Коли дотягнуся до пальця великого художника-лемка Никифора, то ще раз побуваю у Львові. Є таке повір'я.»

А це спомин Євгена Шевчика зі села Переможне також Лутугінського району: «На другий день нашого перебування у Львові ми подивилися виступи Вертепів. Мені випала нагода розповісти лемківську байку зі сцени, на площі міста. На третій день ми пішли до Шевченківського гаю у лемківську церкву, де побували на Різдв'яній Службі Божій. Потім ми обідали у справжній лемківській хижі. Я познайомився з багатьма людьми, які були дуже ввічливими зі мною. Якщо мені знову запропонують поїхати до Львова, я із задоволенням погоджусь».

Людмила Миколаївна Сороканич, одна з керівників делегації, з вдячністю згадує про тижневе перебування у Львові. Цікаво було побувати у дерев'яній лемківській церкві в музеї під відкритим небом, побачити побут наших предків, їх звичаї та традиції,. їх тут зберігають донині.

Хочу сказати добре слово на адресу керівників обласної організації лемків за їх турботу, доброту і щирість, яку вони надали дітям з Луганщини.

Відвідання Львова ще раз підтверджує, що ми всі – діти однієї Матері України. Вона об'єднує всіх жителів Заходу і Сходу. Ніяких мовних бар'єрів між нами не існує.

П. М. ЯСІНЧАК – голова Луганського обласного товариства українців, депортованих з Польщі – «Ватра».

Вільки, де жили різьбярі Орисик Михайло, Стецяк Олекса та інші, яких він знав особисто. Коли Антоній Кенар став директором Пластичного ліцею в Закопаному, він запросив молодого Пецуха працювати в ньому. Перед юним Пецухом відкрився новий мистецький світ. Він став учителем різьби і працював з такими польськими художниками як Владислав Гасьор, Антоній Жонса, Тадей Бжозовський і Казімеж Файкош. Митець цікавився матеріалом, формою, природою різьби. Його творчість відходить від чистого реалізму. Дерево – одне з найстаріших різьбярських матеріалів. Він казав: «Перший рисунок до ескізу робить сама природа. Вибраний пень дерева не є ще різьбою, але я вже її бачу, вона чекає на мої руки». Григорій творить, підкреслює характер дерева і надає йому життя, відкидає те, що не потрібне, творить форму з пня сокирою і долотом, підкреслює характер дерева кольорами. Ось так виникли його оригінальні твори: «Тигриця» (1946), «Ліс» (1961), «Кіт» (1961), «Олень» (1962), «Котик» (1962), «Зустріч» (1963), «Кудель» (1963), «Свистак» (1964), «Король» (1964), «Прадід» (1965), «Криниця» (1967), «Гайовий» (1971), «Рицар» (1988), «Материнство» (1984), «Приятелі» (1983), «На чатах» (1966), «Чорний кіт» (1985) та багато інших.

Григорій Пецух брав участь у понад ста збірних виставках у краю і за кордоном, а саме: США, Канаді, Чехословаччині, Болгарії, Франції, Німеччині, СРСР, Швеції, Іспанії, Бельгії, Австрії, Голландії, Угорщині, Білорусії. В 1993 р. – в Україні.

Автор створив кілька монументальних творів – пам'ятник партизанам в Устю-Руському, пам'ятник на могилі батьків у Лагові (Західна Польща), куди їх було депортовано у 1947 р., трон Фараона для кінофільму «Фараон», портрети Т. Шевченка та І. Франка, барельєф Б. Лепкого на Раковицькому цвинтарі в Кракові. Г. Пецух у доробку має багато нагород, зокрема премію ім. Станіслава Віткевіча. Про його різьбу створив фільм Г. Дубовський. Телевізія передавала репортаж про його творчість на всю Європу. Поет Єжи Герасимович, оглянувши майстерню, написав вірш про його творчість.

Джерелом його натхнення були завжди народні традиції. Створені ним «Лемко» і «Лемкиня» – плоскорізьба в поєднанні з рослинним орнаментом. Виставка його творів користувалася великим успіхом у Львові, Бережанах і Коломиї. Композитор Микола Колеса, оглянувши його виставку, записав у книзі відгуків: «У скульптурних творах маестро Пецуха є багато музики і якраз лемківської!» Ректор Академії мистецтв Еммануїл Мисько створив погруддя автора виставки. Всі художники Львова були захоплені його творами.

Мені, лемківському різьбяреві, дуже пощастило, що я мав можливість у молодості познайомитися з Григорієм Пецухом спочатку листовно, а згодом особисто, в Закопаному. Коли я відвідав його домашній музей на вулиці Каспровіча 31а у травні 1991р. і побачив його твори, то був окрилений їх оригінальністю, відчув гордість за його творчість як скульптора-лемка. В його музеї знаходиться цілий ряд творів невеликих розмірів з груші, вільхи, дуба, липи і сосни. Колись, в юності Пецух різьбив також у камені, робив кераміку. В нього є керамічна ваза (1948 р.), де є зображена депортація лемків, що залишилася болем у серці кожного краянина.

Степан КИЩАК, м. Львів.

Робота клубу «ЧЕРВЕНА РУЖА» продовжується

10 лютого 2008 року гостинно відчинила двері Лемківська Світлиця, запрошуючи своїх краян на чергове засідання клубу «Червена ружа». І ось з усіх куточків міста спішать сюди лемки, вони різного віку – від 10 до 85 років.

Переступають поріг світлиці і зупиняються, приємно і здивовано вражені. Справа – стіл, накритий святковим білосніжним обрусом. На краю стола красується на обрусі вишитий рушник. А вишиття – горить і своїм святковим, веселим, яскравим виглядом, ніби запрошує гостинно: «Ну чому зупинились, заходьте в світлицю і будьте, як вдома».

Відвідувачі з цікавістю розглядають кошик, який ошатно виглядає на рушнику. А в кошику – зимовий пейзаж. Тут і ялиця, і ажурні гілки білої гіпсофіли, і вже проявились ознаки весни.

Несміливо між гілками смерічки виглядають білі проліски. Посередині кошичка розмістилася біла святкова, ще Йорданська свічка. Далі ніби до нас заглянуло літо. Своєю жовтою голівкою зайшов до світлиці соняшник. Пишно розцвів і приліг на плоскому жовтому тарелі. А біля нього, немов зашарілися від цієї краси, горять червонощокі великі яблука.

Трохи далі, й собі пишається пахуча біла лілія, яка спочиває на загадковій страві. І завершує цю красу велика таця з гніздом глухаря. Тільки чомусь птах розклав свої яєчка не всередині гнізда, а в яскравій соковитій зелені петрушки по краях. А зверху зі стіни на це чудо дивляться пишні, ніжно рожеві троянди.

Королева квітів – троянда розмістилася у витонченій кришталевій вазі і немов промовляє, що ніхто не може зрівнятися з нею по красі.

Цю чудову картину намалював молодий мистець Юрко Сорока.

А на столі-загадці всі квіти їстівні. Вони зроблені руками пані Ярослави Бережнюк з продуктів, вирощених нею на дачній ділянці, яка відкрила і провела чергове засідання клубу «Червена ружа».

Зліва світлиці на краян гостинно чекав довгий стіл, за яким зручно вмостилися слухачі. Перше своє засідання пані Ярослава розпочала з вирощування городини. Розповідала, яку ґрунтову суміш слід приготувати для вирощування розсади, як правильно підготувати насіння до сівби, яке якісне насіння і де його можна придбати, як виростити здорову розсаду городніх культур, який потрібен догляд за висадженою розсадою в ґрунт.

А потім учасники клубу приступили до дегустації страв – загадок, відгадували, з яких овочів і фруктів приготована та чи інша страва. Хто відгадував, того пані Ярослава нагороджувала рідкісним насінням помідор або перцю.

Засідання проходило дуже цікаво. Присутні задавали безліч запитань і отримували на них чіткі відповіді. Розглянуто багато рекомендацій про вирощування помідорів, перцю, селери, баклажанів, огірків. Також учасники клубу ділились своїм досвідом землеробства.

Нікому не потрібно було нічого записувати, тому що про це дбайливо подбала молоденька лемкиня Іринка Сорока. Вона красиво та із смаком набирала на комп'ютері текст і оформила у вигляді книжечки всі поради і рекомендації.

Ніхто не спішив додому. Однаково цікаво було і молодим, і поважного віку лемкам.

Тепер усі з нетерпінням чекатимуть наступної зустрічі, на якій буде йти мова про вирощування квітів, дизайн присадибних ділянок.

Салати від пані Ярослави

Салат зі селери

Один великий корінь селери, дві середні моркви, дві середні цибулі ріжемо на середньої величини дольки. Цибулю трохи дрібніше. Всі інгредієнти вимішати, посолити. На сковорідку додати трохи олії і тушити під кришкою на малому вогні до готовності.

Коли охолоне, додати 1-2 ложки майонезу.

Салат «Соняшник»

Відварюємо одну курячу ніжку в підсоленій воді. Коли охолоне, нарізаємо кубиками. Підсмажуємо 200 грам будь-яких грибів, краще печериці з цибулею.

На дно плоскої тарілки розкладаємо м'ясо, потім гриби і заливаємо майонезом.

По краю тарілки викладаємо картопляні чіпси (краще оранжевого кольору). Потім на майонез викладаємо консервовану кукурудзу і можна подавати гостям.

Салат «Гніздо глухаря»

На велику плоску тарілку викладаємо шарами:

1. Варену картоплю, потерту на терці з найбільшими отворами, і заливаємо зверху майонезом.
2. Огірки квашені або мариновані потерти на терці і змастити майонезом.
3. Варений буряк теж подрібнений на терці і змащений майонезом.
4. Варена морква подрібнена на терці і змащена майонезом.
5. Твердий сир потерти на терці. По краю тарілки викладаємо зелень петрушки, кропу або листки салату.

Варимо 5 яєць, знімаємо шкарлупу і опускаємо в міцну гарячу заварку чаю на годину. Остудити яйця, акуратно розрізати вздовж на дві частини. Розрізом обкладаємо на зелений салат по кругу. Робимо дуже тонкий розріз у пакеті майонезу і кладемо білі цятки на коричневих яйцях.

Салат «Шапка Мономаха»

3-4 великих моркви, 1 велика головка часнику, 1 плавлений сирок, 2 яйця, 1 банка майонезу, сіль, перець. Сиру моркву і часник натерти на дрібній терці. Часник додати в майонез. Пів банки майонезу змішати з морквою і викласти конусом, Кругом зробити ободок: сирок і варені яйця потерти на крупній терці та змішати з рештою майонезу. Ободок прикрасити ягодами калини або консервованими ягодами.

Слава СЯНІЦЬКА, м. Тернопіль.

Василь ХОМИК (Львів) - автор
Ігор ДУДА (Тернопіль) - тлумачыня на лемківску бесіду, редакция тексту

ВЕРТЕП В БЕСКИДАХ

Народня драма в 3-х діях

Дійові особы:

1. Зьвіздар
2. Пастух I
3. Пастух II
4. Ангел
5. Вояк I
6. Вояк II
7. Цар I
8. Цар II
9. Цар III
10. Цар Ірод
11. Жыд Мошко
12. Чорт
13. Лемко
14. Лемкиня

ДІЯ I.

Колядка: ***«Добрий вечер, тобі, Пане-Господарю...»***

(Вертеп сьпіват під вікнами).

(До хыжы заходит Зьвіздар, за ним – Пастухы).

ЗЬВІЗДАР: Мир Вам, люде з Лемківщыни!
До далекой Палестини
Мы ідеме в благодати
Дитя Боже привитати.

ПАСТУХ I: *(В задумі).*
Мы в колибі спочывали,
Нараз зме ся позривали:
Дивне сьвітло засьіяло
І барз ясно в небі стало.

ПАСТУХ II: *(В задумі).*
Ци то дзвони задзвонили,
Ци ангели затрубіли –
Небо дивні засьіяло,
Од той зьвізди ясно стало.

(Входит Ангел і стає в ряд зо Зьвіздарьом).

АНГЕЛ: *(Поважні, урочисто).*
Радуйте-ся, добри люде:
В сьвіті ся зробило чудо,
Бо в далекій Палестині
Месія ся вродив нині.

Колядка: ***«Бог ся рождає...»***

ЗЬВІЗДАР: Дармо часу ми не гайме,
За том зьвіздом посьпішайме.
До Месії ся вклонити,
Долю краю випросити.

(З гыком-криком, дикым свистом влітат Чорт).

ЧОРТ: Я – чортиско, злая сила,
В сьвіті біди-м наробила.
Вшытко валю, де лем можу,
Бы стримати силу Божу. *(Огерат-ся).*
І ты ту, Ангел з неба,
Ци тя медже людми треба?

АНГЕЛ: Я пришов нарід сповістити,
Же ся вродив Спаситель сьвіту.

ЧОРТ: Не маш медже людми што робити,
Лем голову ім дурити.

АНГЕЛ: Даремне твоє юж стараня,
Скінчыло-ся ти панованя,
Віками дуривсе народы,
Зробив нам немало шкоды.

ЗЬВІЗДАР: Гет, згын, чортиско – зля сило,
Немало-е люди спокусила.
Вам повісти правду мушу:
Тепер кажди дбат о душу!

(Чорт втікат).

Колядка: ***«Трис царі, де ідете...»***

(Заходят три Царі).

ЦАР I: Мир Вам, братя, в тій оселі!

ЦАР II: Щесьтя жычыме всій родині!

ЦАР III: Ідеме зо Сходу сьвіта,
До Месії ся вклонити.

(Влітат рухливий Жыд Мошко).

МОШКО: Вай-вай, хлопакі! Мате знати,
Же не мож в купу ся збирати
І ся бавити в політику,
Бо в біду впадете велику...

ПАСТУХ I: О дост нам нарід юж страшыти,
Скінчыло-ся... По людски хцеме жыти!

ПАСТУХ II: О ты, відомий доноцыку,
На біду тягнеш превелику...

МОШКО: Зато не мате юж што іcти.
Може до корчмы хцете піти?
Кус поісти і попити.
Хоц всяди тепер скрутны часы,
Мам палюнку і кобасы,
Смачну шынку і ясчко.
Ходме до корчмы – недалечко!
Найбільша в сьвіті єст потіха –
Подбати о достаток бріха,
Смачно поісти і попити,
А не ідейом голом жыти.

ПАСТУХ I: А тобі б тилько гандловати,
Злотом кышені набивати.
Ніт, Мошку, дармо нас просити,
Мы до Месії маме іти.

ПАСТУХ II: За зьвіздом, братя, і до Бога –
Далека іцы в нас дорога!

ДІЯ II.

Колядка: ***«Бог предвічний...»***

(Входят Вояки, за нима – Цар Ірод. Ірод сьідат в кресло, Воякы стают по боках).

ВОЯКЫ: *(Разом).*
О, царю сьвіта превелики,
Посмотр-ся: то – бунтівники!

ІРОД: Витам вас, люде! Де ідете
І што зо собом ту несете?

ЦАР I: Ідеме вшытки в Палестину
Вклонити-ся Божому Сыну.

ЦАР II: Він стане царьом над царями
І цыро ся заопікує нами.

ЦАР III: Ты єст царьом в сім повіті,
Він же буде – в цылим сьвіті.

ІРОД: То як то так? То што то з вами!
Бо я єст царьом над царями.
Я не позволю ани трошка:
Припровадити Жыда Мошка...

(Влітат Жыд).

Мошку! Отвор книжку нам чудесну
І посмотр, де ся вродит Цар Небесни.

(Жыд Мошко розкриват «Талмуд» і чытат).

МОШКО: «Ели-бели, міти-гели,
Кодло-віти, царі сьвіту...»
О, напов-єм: «В древній Палестині,
В маленькій шопці ци в хыжыні
Народит-ся маленьке Дитя,
Што стане Царьом всего сьвіту».

ІРОД: О, дост, не треба вец чытати!
Гей, слуги, малих діток взяти
В каждім домі, каждій хыжі,
Вшытким ім голови стяти!

АНГЕЛ: О, лютий кате, ворог сьвіту,
Не дам я діток погубити!

ІРОД: А я на силу бунтівничу
На поміч войско си закличу!
Воякы, де єте?

ВОЯКЫ: *(Разом).*
Мы ту, наш сьвітлий царю!
Што накажеш, володарю?

ІРОД: *(Встає з кресла).*
Воякы! Вам я наказую
Іти по цылим моім краю
І по дорозі вліво-вправо
Дволітнім дітьом стинати глави.

АНГЕЛ: О, дост, царю, нарід мучыти!
Не дам я діток вырізати...
В особах, ляо ни, пропадайте.

ЛЕМКО: Мы ідеме з-під Бескида,
Де горами ходит біда.
Лемківщыни добри діти
Розогнани сут по сьвіті.
Биты градом і дойджами,
Без землиці як сироти
Ся турают понід плоти.

ЛЕМКИНЯ: Боже, Творче наш єдиний,
Верни нас до Лемківщыни.
Дай прожыти в рідним полі
В щесливій сьвітлий долі.

(Учасники Вертепу запалюют сьвічки, складают рукы до молитви. Наперед выходит Ангел).

АНГЕЛ: О, Боже, Творче наш єдиний,
Не дай пропасти Лемківщыні,
Підойми з попелу й руіни
Барвисты села Лемківщыни!
Будеме ревно ся молити,
Жебы вернути нас зо сьвіту
В рідне село, в хижыну,
На нашу милу Лемківщыну.

ЗЬВІЗДАР: Рушайме, братя! Стели-ся дорога,
Аж до Месії, до Христа-Бога!

Колядка: ***«Небо і Земля нині торжествуют...»***

ПАСТУХ I: Дякуєме вам, газдове,
Же єте гарді нас прийняли.

ПАСТУХ II: Же зме вам о жытя нове
Вертеп показали.

ЦАР I: Дай нам, Боже, щесьця-долі
І вшыткій родині.

ЦАР II: Нашым лемкам в Украіні
І тым – в далеких краях...

ЦАР III: Што по цылим сьвіті
Гнеки ся турают.

МОШКО: *(Літат по хыжі).*
Дивна радіст, братя, нині –
В далекім Віфлеємі,
Нам народив-ся Месія –
Наша радіст і надія.
Дбайте, жебы квітла слава!
Прошу зліва, прошу справа
Дарувати, хто чым може,
Привитати Дитя Боже.
Хто – оріщок, хто – кобаску,
Просиме дати нам за ласку.
Будте, люде, гонорови,
Дайте гроші паперьови!

АНГЕЛ: *(Лекцыйно, сінчуваня).*

ВЕРТЕП: *(Разом).*

До Месії ся кланяти,
Долю краю випросити.
(З ськом-криком, дикым свистом влітат Чорт).

ЧОРТ: Я – чортиско, злая сила,
Злотом кышеш набивати.
Ніт, Мошку, дармо нас просити,
Мы до Месії маме іти.

ПАСТУХ II: За зьвіздом, братя, і до Бога –
Ти по нашим мові краю
І по дорозі вліво-вправо
Дволітнім дітьом стинати глави.

АНГЕЛ: О, дост, царю, нарід мучыти!
Не дам я літок вырізати...
В болотах, дябли, пропадайте,
А не до Месії поспішайте!
(Ірод, Чорт, обидва Воякы выходят).

ДІЯ III.

Колядка: ***«Во Віфлесмі нині новина...»***
(Заходят Лемко і Лемкиня).

Просиме дати нам за ласку,
Будте, люде, гонорови,
Дайте гроші паперьови!

АНГЕЛ: *(Лекиямус вінчуваня).*

ВЕРТЕП: *(Разом).*
Христос ся рождає!

Колядка: ***«Нова радіст стала...»***

Од редакциї: Вертеп друкуємо на чысельны жычыня чытачив «ДЛ».

Лемку! Маш бесідувати, гварити, мовити, повідати, радити, речы, гадати.
Втовди лем будеш собом і шанувати Тя будут Люде.

УКРАІНСКО – ЛЕМКІВСКИЙ СЛОВНИК (2)

Зобрав і впорядкував Ігор ДУДА

Б

Баба снігова – бо́льван, бо́ван, -а
багато – ду́же, ба́рз, гідні
бадилля бурякове – гы́ка, -ы
бадилля картопляне – нати́на, -ы
бадилля кукурудзяне – кукуридзя́нка, -ы
бажання – жада́ня, охо́та, -ы
базар, ярмарок – я́рмак, -у
байстрюк (позашлюбна дитина) – ба́хур, -я; бе́нкарт, -а; копы́ляк, -а; копы́льча, -ти
бакенбарди - пе́йсы, -ів
баклага металева (для води) – ферфля́шка, -ы
бал – баль, -ю; заба́ва, -ы
балаган – гарми́дер, ре́йвах, -у
балакати – бесыдува́ти, -ую, -єш
балакучий – бесідли́вий
баламут – бести́я, -иі; ше́льма, -ы; бе́тяр, -а
балачки, базікання – ґадани́на, ґада́ня
балка дерев'яна – бе́лька, -ы; тра́гар, -я
балкон – ба́лькон, -а
барабан – бу́бен, -бна
баранячий – бара́ній
банка скляна – сло́ік, -а
банкет – заба́ва, -ы
бант – кока́рда, -ы
баскетбол – кошыкі́вка, -ы
баскетболіст – кошы́кар, -а
батіг – бич, -а
батон, калач – куке́лка, -ы
батьки – роди́че, вітцьо́ве
батьки хресні – нана́шкы, -о, -а
батько – о́тец, -вітця; няньо, -ня
бахрома – фре́ндзлі, -ів
бачення – ви́діня, виджы́ня
бачити – видіти , -джу, -диш
бджола – пчо́ла, -ы
безбарвний – некольоро́вий, безбаре́вний
безбожник – анци́христ, ка́львин, -а
без – за
беззахисний – безборо́нний
бекати, мекати – беча́ти, -у, -ыш
безколірний – безба́рвний
безкорисно – збито́чно, ма́рно(і)
безладдя, безпорядок – бе́злад, не́лад, -у; ба́йзель, -ю
безліч – без лі́ку
безмежний – безграни́чний
безперестанку, безупинно – непреста́нно(і)
безперечно – безспо́рно
безплатно – зада́рмо, ві́льно
безплідний – яло́вий
безпорадний – безра́дний
безрогий – шу́тий
безсилий, паралізований – безвла́дний
безсовісний – наха́бний, бесче́льний
безсоромний – безвсты́дний
безстрашний – одва́жний
бекання овець – беча́ня, беча́ти
берег – бе́ріг, -ега
берегтися, остерігатися – варува́ти-ся
березень – ма́рец, -рця
березневий – марцьо́вий
бери! – бер! на!
бешкетник – ві́рґан, -а; у́рвісь, -я
бинт – ба́ндаж, -у
бистрий – пру́дкий, ско́рий
біганина – літани́на, -ы
бігти, бігати – летіти, літа́ти (лечу, летиш, летят)
бідняк, жебрак – дзя́д, бі́дак, -а
бідувати – дзядува́ти, -ю, -єш; капара́ти, -ам, -иш, -ят
бій, бійка, битва – би́тка,-ы
білка – вивю́рка –ы
біля – при
більше, дужче – ве́це
більшість – ве́кшіст, бі́льшіст
бінокль – льорне́та, лорне́тка, -ы
біографія – жыте́пис, жыть́орис, -у
блазень, клоун – па́яц, -а
блакитний, голубий – небе́ский
бланк – форму́ляр, -у
близький – довіре́ний, бли́зкий
близнята – бли́зьці
блиск – ґлянц, -ю
блискавка – блискави́ця, -і
блискучий – блища́чий, лиску́чий
блок – бльок, -у
блокнот, записна книжка – но́тес, -у
блоха – бльха, -ы
блузка жіноча – блю́зка, опліча, -ы
блукати – блуди́ти, -джу, -дит
блювати – вынютува́ти
бовдур – уфе́рма, -ы
богатий – го́йний, ба́гатий
Богослужіння – Слу́жба Бо́жа, -ой
божевільний – ва́рият, ва́рят, -а; неспо́вна розу́му
бокал – по́гар, -я
болото – ба́гно, -а
боліти, турбувати – долі́гати, -ат
боліти (дит.) – буба́ти, -ат
борг – дов(л)г, -у
боржник – до́вжник, -а
борозна – боро́зда, -ы
боротися, перекидатися – змага́ти-ся, де́рти-ся, борыка́ти-ся
босоніж – бо́со, на бо́со, на боса́ка
бо ти – бо-с, бо-єс
бочечка – бари́лка, -ы
бочка дубова (25 л.) – ванта́лок, -лка
бо я – бо-м
брак – ва́да, -ы
бракороб – па́ртач, -а, псуй, -я, нефахо́вец, -вця
брат батька – стрык, стры́йко, -а
брат матері – у́йко, -а
браслет – бранзоле́тка, -ы
брезент (полотно непромокальне) – це́льта, -ы
брехати (казати неправду) – циґани́ти, -ю, -ит
брехня, вигадка, обман – непра́вда, -ы; циґа́ньство, -а; бу́йда, -ы

Далі буде.

"Дзвони Лемківщини" -
часопис Всеукраїнського Товариства "Лемківщина"
Наша адреса:
46001, м.Тернопіль, бульв. Т.Шевченка, 21, тел. 52-29-93.
Реєстраційне свідоцтво ТР 145
Замовлення № 409. Тираж 1000
Обсяг 1 друк. арк. Друк офсетний.
ТзОВ "Терно-Граф", м.Тернопіль, вул. Текстильна, 18. Тел. 52-28-79, 52-28-97

Редактор Ігор ДУДА
Редакційна колегія:
Парасковія ТРАЧ - відповідальний секретар, *Олександр ВЕНГРИНОВИЧ* (Тернопіль), *Микола ГОРБАЛЬ* (Київ), *Степан КРИНИЦЬКИЙ* (Івано-Франківськ), *Володимир РОПЕЦЬКИЙ, Ярослав ШВЯГЛА* (Львів).
Комп'ютерний набір і верстка - *Тарас ВАШКІВ*
Висловлені авторами думки можуть не співпадати з позицією редакційної колегії.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор публікації.
Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

www.lemko.org
2010.07.23 20:27:52
+03'00'